

Het kerkgebouw

De gemeente is officieel in 1857 zelfstandig geworden na vanaf 1840 een gemeenschappelijke gemeente met Schildwolde te hebben gevormd. De eerste steen voor een kerkgebouw in Siddeburen werd gelegd in 1855, achter de huidige pastorie. Toch was er nog geen zelfstandige gemeente. Schildwolde-Hellum-Siddeburen hadden toen twee kerkgebouwen. In 1856 werd voor de eerste maal het Woord bediend in het nieuwe gebouw en daarna werd met wederzijdse instemming besloten zowel voor Schildwolde als voor Siddeburen een predikant te beroepen. Het jaar 1857 was een gedenkwaardig jaar, want toen werd officieel onze gemeente zelfstandig. De eerste predikant, ds. Hulst uit Stedum, werd op 7 november 1858 bevestigd. Inmiddels was ook een huis naast de kerk aangekocht als pastorie. Door een sterk groeiende gemeente moest in 1881 een lokaal achter de kerk worden gebouwd, die 's zondags diende als bijgevoegd kerkgebouw en de rest van de week catechisatie ruimte en voor bijeenkomsten van de jeugdvereniging. In 1883 werd een orgel opgesteld aan de noordkant van de kerkruijme met een zwartgelakte en met goud afgebiesde kas. Zoals gebruikelijk in die tijd had de gemeente tot dat jaar een voorzanger in dienst. Veel is over dit orgel niet bekend. Wel weten we dat men, afgezien van de voorname kas, niet veel plezier heeft gehad van het instrument. Bij een beetje zomerwarmte weigerde het instrument zijn diensten. Dit werd zo erg dat de toenmalige organist op een gegeven moment weigerde het orgel nog langer te bespelen. In 1893 wordt besloten aan de westzijde van de kerk een kamer bij te bouwen ten behoeve van de kerkgangers en de zondagsschool bezoekers. De komst van ds. Reijenga in 1911 kondigde een bloeitijd voor de gemeente aan. Het oude kerkgebouw had niet bepaald zijn bekoring, hetgeen bleek uit het geen hij bij zijn komst heeft gezegd: "Ik zal preken dat ze eruit barsten". En inderdaad bleek al spoedig de kerk te klein te zijn. De bouw van een nieuwe kerk werd aan de orde gesteld en reeds op 8 december 1912 werd de laatste dienst in het oude kerkgebouw gehouden. Op 13 december van hetzelfde jaar werd het nieuwe kerkgebouw in gebruik genomen. De oude kerk werd in 1913 verkocht en gesloopt. In 1919 werd er elektrische verlichting in het kerkgebouw aangebracht. In 1928 werd de huidige pastorie gebouwd. Wat er met het oude orgel is gebeurd is niet bekend; uit de archieven begrijpen we dat het in de periode van ds. Los (\pm 1930) werd vervangen hetgeen erop duidt dat het oorspronkelijke orgel destijds is overgeplaatst. In 1930 werd een gebruikt orgel aangeschaft bij de fa. Leemhuis te Zuidbroek: een balustrade orgel met klavieren aan de rechterkant, gebouwd in 1852 door P.v.Oeckelen voor de R.K.Kerk te Veendam. De achter de kerkzaal geplaatste ruimte (tot voorheen de consistoriekamer) bleek inmiddels ook te klein te zijn geworden en in 1936 werd dan ook besloten achter de kerk een nieuw flink gebouw te bouwen: het huidige Rehoboth gebouw. Door het oorlogsgeweld in april 1945 werd grote materiele schade aan het kerkgebouw aangericht. De noordzijde van de kerk alsmede het interieur was zwaar gehavend. Rehoboth echter was er vrij goed vanaf gekomen en kon provisorisch worden hersteld, zodat hierin voorlopig kerkdiensten konden worden gehouden. In 1946 was het kerkgebouw voorlopig hersteld en na de komst van ds. Hazenberg in 1946 in record tempo compleet en verfraaid opgeleverd en voor het eerst voorzien van galerijen aan de west- en oostkant. Helaas bleek het orgel niet al te best te zijn en in 1954 werd besloten het orgel te laten restaureren en uit te breiden door de fa. Reil uit Heerde. Voor het eerst prijkte in de kerk een orgel met Hoofdwerk en Rugwerk en 23 stemmen. In 1964 werd het orgel uitgebreid met een Subbasregister voor het pedaal. Zoals met alle door hem gebouwde orgels uit die tijd bleek ook dit instrument een rampenorgel te zijn. Slechte mechanieken en een zware speelaard maakten het bespelen tot een ergernis. In 1969 werd het kerkinterieur ingrijpend gemoderniseerd waarbij de verwarming flink werd opgestookt teneinde het gebouw droog te krijgen. Hierbij liep het orgel grote schade op aan windladen en -kanalen. Hierna bleef het orgel alleen nog maar bespeelbaar door zeer veel lapwerk en bijregelen. In 1974 werd, ondanks een restauratie advies van de fa. Reil, besloten het orgel in onderhoud te geven bij een pseudo orgelreparateur, die

zich uitsluitend beperkte tot het bespeelbaar houden van het instrument. Pas in 1979 werd besloten een geheel nieuw instrument aan te schaffen het welke in 1985 werd opgeleverd door de fa. Reil uit Heerde. In 1994 werd er een extra register op het rugwerk geplaatst. Het geld hiervoor is via een actie, georganiseerd door de Stichting Siddebuurster Orgelconcerten, verzameld. Voor wat betreft het gebouw valt in de jaren na de oorlog weinig nieuws te melden. Begin jaren 90 werd de grote zaal van Rehoboth ingrijpend gemoderniseerd en beter geschikt gemaakt voor het gebruik van diverse commissies, verenigingen, partijen enz. In 1996 werd begonnen gebouw Rehoboth uit te breiden met een moderne entree, een andere doorgang naar het kerkgebouw en een geheel vernieuwde keuken. Korte omschrijving van het kerkgebouw De kerk met toren is een in neo-romaanse stijl gebouwde kruiskerk, bouwjaar 1911. Tijdens de bevrijding van Siddeburen, april 1945, werd de kerk zwaar beschadigd. Restauratie volgde. Toen ook werden in de zijvleugels galerijen gebouwd. In de zestiger jaren werd de kerk opnieuw gerestaureerd. De preekstoel is het centrale punt in de kerk met daarvoor de avondmaalstafel met antependium, doopvont en plantenbak. Tijdens de erediensten staan er bloemen in de kerk, die later als bloemengroet van de gemeente naar een gemeentelid gaan. De kerk bezit twee gebrandschilderde raampartijen. Een pronkstuk in de kerk is het orgel, het Reil-van Oeckelen orgel. Klik voor een uitvoeriger beschrijving van het orgel op het menu Het kerkgebouw --> het orgel. Rond het orgel heeft zich in 1985 een stichting gevormd, de SSO, Stichting Siddebuurster Orgelconcerten. Op uitnodiging van het stichtingsbestuur gaven landelijk bekende organisten er 4 concerten per jaar. In 2010 is de Stichting opgeheven. Het kerkgebouw telt ca. 560 zitplaatsen, is voorzien van een geluidsinstallatie en heeft een ringleiding. De pastorie Naast de kerk staat een mooie pastorie (bouwjaar 1928) met een ruime studeerkamer en omgeven door een tuin. Verenigingsgebouw Rehoboth bestaat uit: - een grote zaal (in drieën te delen) met toneel en bar een kerkenraadskamer - een grote, geheel vernieuwde keuken - gerenoveerde toiletgroepen - een kleinere vergaderzaal.

Het orgel

De Geschiedenis van het Orgel Het orgel tussen 1883 en 1930 Op 30 maart 1985 werd het door de Gebr. Reil gerestaureerde orgel tijdens een speciale dienst in gebruik genomen. Het was de derde maal in een periode van 100 jaar, dat er een orgel werd ingewijd. Op 9 maart 1883 mocht de gemeente haar eerste orgel in gebruik nemen. Het kerkarchief zegt ons hierover slechts het volgende: Op de kerkenraadsvergadering van 2 maart 1883 wordt besloten "Op vrijdag den 9den Maart het Nieuwe Kerkorgel aan Zijne bestemming te wijden des avonds te 6 ure en bij die gelegenheid 25 cent entree te vragen, van allen die in staat zijn het te betalen", 6 april 1883: "Volgens besluit der vorige vergadering is het orgel den 9 den Maart j.l., aan zijne bestemming gewijd. Bij die gelegenheid werd het bespeeld door den Heer Hemsen, Organist te Appingedam en door onzen Organist J. M.. Smit, Ouderling onzer Gemeente, terwijl door onzen leraar Ds. Moet, en door Ds. G. Geerts, van Appingedam, in sierlijke toespraken de geschiedenis van het Orgel werd geschetst, en door Ds. L.H. van Dijk van Schildwolde het nut van het orgel in dichtregelen werd besproken ". Op 4 mei 1883 "wordt besloten het 2de termijn der ingeteekende gelden voor het Nieuwe Orgel, en het vergroten der Kerk, tegen de volgende Kerkenraadsvergadering op te halen". Voordat men een orgel in de kerk kreeg, werd gebruik gemaakt van een voorzanger. Deze functie werd jarenlang door de heer P. Noordhuis Sr. vervuld, zelfs nog na 1883. Dit zegt wel iets over de inferieure kwaliteit van het orgel. In de notulen van de kerkenraadsvergadering van 8 aug. 1883 lezen we dan ook: "...wordt besloten een schrijven te richten aan den Heer Meijer, Orgelmaker te Veendam met aanmerkingen betrekking hebbende op den toestand van het door hem aan deze gemeente geleverde orgel". Hoewel naar bekend het orgel slecht functioneerde - bij enige zomerwarmte weigerde het reeds

diensten - werd het toch wel regelmatig bespeeld. Bij 7 maart 1884 lezen we: "...wordt besloten om aan Dirk van Eerden een cadeau te geven voor zijn diensten als Orgeltrapper, bestaande in een nieuwe broke, vest en kiel". In 1912 werd een nieuw kerkgebouw in gebruik genomen. Wat er met het orgel gebeurde is niet bekend; uit de archieven begrijpen we, dat het in de periode van Ds. Los (1930) werd vervangen, hetgeen erop duidt dat het oorspronkelijke orgel toen is overgeplaatst. Hoewel het orgel in zeer slechte staat moest zijn, heeft men het waarschijnlijk toch bespeelbaar kunnen houden. Het Van Oeckelen-orgel (1930-1984) In 1930 heeft men besloten het oude orgel te vervangen. Bij de fa. Holtman en Leemhuis in Zuidbroek werd een gebruikt orgel aangeschaft: een ballustrade-orgel met klavieren aan de rechterkant. Het was in 1854 door P. van Oeckelen gebouwd voor de Rooms-Katholieke Kerk te Veendam. In 1954 besloot men het orgel door de fa. Reil te Heerde uit te laten breiden. Er werd een nieuw rugwerk geplaatst, met de oude lade van het bovenwerk erin. Het hoofdwerk werd naar achteren geplaatst en verhoogd. De hoofdwerkkas werd dieper gemaakt, zodat deze ruimte bood aan een aparte windlade voor 4 pedaalstemmen. De vorm van de rugwerkkas was echter tegengesteld, hoge zij torens en een laag middendeel, zodat het een hele opgave was de grootste pijpen in de rugwerkkas kwijt te raken. Door deze nauwe behuizing kon de klank van het rugwerk niet tot zijn recht komen. Het hoofdwerk vertoonde dezelfde opbouw, doch doordat het niet uitgebreid werd, had het pijpwerk hier meer ruimte. In 1964 werd de 12 grootste pijpen van het pedaal, die erg zwak waren, vervangen door nieuwe. Reeds vanaf deze verbouwing trokken de mechanieken, zodat koppelingen en klepmechanieken regelmatig moesten worden bijgesteld. Het orgel had dan ook vanaf het begin al een zware speelaard. In 1969 werd het kerkinterieur gemoderniseerd. Om de kerk zo snel mogelijk droog te krijgen werd de verwarming flink opgestookt, waardoor het orgel grote schade opliep aan de windladen en -kanalen en algehele ontstemming het gevolg was. In 1974 werd de fa. Reil benaderd voor advies. Deze adviseerde: demontage en reparatie van windladen, aanbrengen van nieuwe pulpeten en verende slepen; plaatsing van de windmotor in een geluiddempende kist in de toren. Kosten plm. f. 30.000 Daar men dit bedrag te hoog vond werd besloten het orgel in onderhoud te geven aan iemand die aanbod ditzelfde karwei te kunnen klaren voor f. 8.000 De windladen werden echter nooit gedemonteerd, de pulpeten niet vervangen en het onderhoud beperkte zich tot het bespeelbaar houden van het orgel. Het nieuwe orgel van Reil Intussen gleed het orgel qua betrouwbaarheid steeds verder af. De toestand werd kritiek toen bleek, dat de orgelgalerij ging verzakken. Door deze verzakking raakte het orgel uit zijn verband en dreigde het rugwerk voorover te vallen. Ondanks ondersteuning van het rugwerk zakte het hoofdwerk steeds verder naar voren, zodat de mechanieken naar het rugwerk werden ontregeld tot het tenslotte vrijwel onbespeelbaar was. Een orgeladviseur bevestigde in 1979 deze gebreken; gedacht werd om het bestaande instrument ingrijpend te restaureren. De gehele kas, die voor een groot deel uit hardboard bestond, zou moeten worden vernieuwd; de klavieren en mechanieken zouden vervangen moeten worden, evenals het slechte pijpwerk uit 1954. Op een gemeente-avond bleek de meerderheid dan ook voor aanschaf van een geheel nieuworgel. Wel werd gevraagd of het nieuwe orgel weer zo als het oude zou kunnen klinken. Met deze opdracht ging de orgelcommissie aan het werk. Na het bezoeken van diverse orgels groeide een duidelijke voorkeur voor het type orgel, dat de gebr. Reil de laatste jaren heeft gebouwd. Na vergelijking van diverse offertes gaf men in 1980 opdracht aan de gebr. Reil een nieuworgel te bouwen. De leveringstijd bedroeg echter 4 jaar, zodat men het oude orgel nog zo lang bespeelbaar moest houden. In de zomer van 1984 legde men een geheel nieuwe fundering aan voor het orgel, los van de galerij, die 30 cm. naar voren werd gebracht. In februari 1985 werd het nieuwe orgel opgebouwd. 7 registers van Van Oeckelen vonden hierin een plaats. De nieuwe klavieren zijn een kopie van die van het Van Oeckelen-orgel in de Ned. Herv. Kerk te Beerta. dat nog in originele staat verkeert. Op 30 maart 1985 is het orgel 's avonds om 7 uur ingewijd met een bespeling en samenzang door de adviseur, de heer Joh. Por te Groningen, en de drie organisten. Hierbij bleek dat het nieuwe orgel goed berekend is op zijn

belangrijkste taak: het begeleiden van de gemeentezang. Lovende woorden zijn hier op z'n plaats voor het prachtige en degelijke werk, verricht door de orgelmakerij gebr. Reil. De 12 grootste Subbaspijpen, die in 1964 op het pedaal werden geplaatst zijn nu gebruikt voor de Bourdon 16' van het hoofdwerk. De ontbrekende pijpen van de Bourdon 16' Baskant zijn van Van Oeckelen. De windvoorziening wordt geregeld door twee z.g. keilbalgen. De kleine keilbalg wordt zowel voor de windvoorziening van het pedaal als voor voorbalg voor de grote keilbalg gebruikt. De pedaalkas staat apart van het hoofdwerk opgesteld, gescheiden door een stemgang. De boventoetsen van de klavieren zijn van ebbenhout, de onder toetsen van been. De mechanieken zijn met laken ingevoerd. De koppeling Rugwerk-Hoofdwerk en de pedaalkoppels zijn als trekregister uitgevoerd. Kas en windkanalen zijn van massief grenen, evenals de vernieuwde balustrade. De kas is rijkelijk met zaagwerk versierd. Het geheel werd in 2 kleuren groen geschilderd

Dispositie

Hoofdwerk

Prestant 8'	1985
Bourdon 16'	1852/1964/1985
Holpijp 8'	1852
Fluit 4'	1852
Oktaaf 4'	1852
Quint 2 2/3'	1985
Oktaaf 2'	1852
Mixtuur IV	1985
Cornet IV	1985
Trompet 8'	1985

Rugwerk

Gedekt 8'	1852
Prestant 4'	1985
Roerfluit 4'	1852
Nasard 2 2/3'	1985
Woudfluit 2'	1852
Terts 1 3/5'	1994
Dulciaan 8'	1985

Pedaal

Subbas 16'	1930
Oktaaf 8'	1954
Bazuin 16'	1985

Koppels

Pedaal/Hoofdwerk
Pedaal/Rugwerk
Hoofdwerk/Rugwerk